

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre . . . 6 korona.
 Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
 szombaton és egyes rendki-
 vüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
 Városi közlevéltár (városház,
 földszint 7. sz. Ide küldendők
 a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
 Városi könyvnyomda-vállal-
 lat irodája. Ide küldendők
 az előfizetési díjak és hirde-
 tések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** ♦♦ Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadótulajdonos: **A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.**

Debreczen gazdasági népoktatása.

Míg a közép- és nagybirtok céljait a szakoktatási intézmények egész sorozata szolgálja, addig a parasztbirtok saját erejére van utalva. Ezen a hiányon vélt az állam segíteni akkor, amidőn kötelezővé tette a gazdasági irányú népoktatást. Természetesen mai viszonyaink között erre a célra népiskola felsőbb tagozata, az ismétlő iskola volt lefoglalható, mint olyan, amelybe a jövő nemzedéknek be kell járni.

A debreczeni ismétlő oktatásról a felekezetek tantermei és tanerői felhasználásával a város gondoskodott. Mintegy 7 év előtt azonban megindultak a munkálatok az általános ismétlő iskoláknak gazdasági irányúvá való átszervezésére. Ekkor az iskoláknak mintegy 1200 tanulója volt. Az átszervezés úgy történt, hogy a város a pércsi uton a szükséges felszerelésekkel adott 20 hold gyakorló területet, az állam pedig a gazdasági tárgyak oktatására kinevezett 1 később még további 2 szakertőt.

A közismereti tárgyak tanításáért a felekezetek tanítói díjaztatása továbbra is a város terhe maradt. Azonban a város a beiskolázható területnél nagyobb kiterjedésű lévén, az összes tankötelesek a pércsi-uti gazdasági ismétlőiskolába nem voltak bekényszeríthetők. Ennek természetesen meg volt a visszahatása, mert arra való hivatkozással, hogy egyik szülő nem küldi a gyermekét, a másik sem akarta küldeni. Hogy ezen az állapoton segítessék, tervbe vétetett annál inkább egy második iskola, mivel a törvényes rendelkezések értelmében, ha fiú és leány tanulókból 120. tanköteles akad, akkor már az önmálló gazdasági ismétlő iskola szervezendő.

A város, hogy a terhektől lehetőleg mentesíttessék, a szervezést államosítás útján vélte megoldhatónak. Az iskola szervezése elhatározatván, az államkincstár és a város közt létrejött szerződésben az állam elvállalta a közismeretiek tanítását s ezzel ezen iskola szükségleteire felszabadította a város által a közismeretiek tanításáért fizetett évi 3200 koronát, természetben való lakás ellenében átengedte a mindenkori iskola vezető szakertő lakbérét s ugyancsak a város javára engedményezte az iskola gazdasága jövedelmének 80%-át, ami legkevesebb évi 1000 koronára tehető.

Szerződészerűen tehát Debreczen város közönségének állami hozzájárulásból a II-ik számú állami önálló gazdasági népiskola felszerelésére rendelkezésére áll és pedig:

Fedezet.

1. A kincstár által visszaengedett évi	3200 K
2. A kincstár által átengedett évi lakbér	720 „
3. A kincstár által ugyancsak a város javára engedményezett gazd. jövedelem 80%-a	1000 „

4. Az 1. alatti 3200 K, mely 1909-ről és 1910-ről a város által már megtakarított s amely a jövő 1911-ről is, mire az építkezések meglesznek, megmarad tőkésítve 10,000 K, ennek 6% kamata . . . . .

600 K

összesen 5520 K

Ezen bevétel azonban legkésőbb 10 év múlva, vagyis amikor Debreczen város a III-ik lakbérosztályból Sopron, Győr, Szombathely stb. kisebb városok mai II-ik lakbérfokozatába emelkedik, már 6000 korona bevételre emelkedik, sőt még további emelkedés is lesz, mert a gazdaság évi tisztajövedelme a földművelésügyi miniszterium által felülvizsgált üzletterv szerint nem 1000, hanem kerekszám 4000 korona. Ez átlagban is biztosítja az előirányzott 1000 K évi tiszta jövedelmet.

Ámde lássuk ezekkel szemben a terheket is.

Teher.

1. Épületek és apró felszerelésekre felveendő kerek-
szám 100,000 K, 60 évi annuitásos kölcsön 4.7%-os év
törlesztéseért . . . . .

4700 K

2. 20 kat. hold terület hasznosítására, szintén
3000 köbméter földet kell behordani s vadvízes
helyet művelhetővé hozni holdanként 30 kor.

600 K

3. Két tanerő után 24 K nyugdíj járulék

48 K

4. Tűzbiztosítás . . . . .

50 K

Összesen: 5398 K

Ezen tételekben emelkedés nincs, sem pedig
más szükséglet fent nem forog. Ezek után tehát:

az összes fedezetből . . . . .

5520 K

levonva az összes terheket . . . . .

5398 K

marad évi tiszta haszon . . . . .

122 K

Ámde ez egy örökidőkre szóló intézménynél csak ama haszna, mert a kölcsön törlesztése után a város javára minden időre felszabadul a 4700 kor. évi kiadás és ezzel ily irányban a bevételek emelkednek s ezzel az iskola a városnak számottevő jövedelmi forrása lennd. Ezzel szemben a régebbi állapotok mellett a városnak nem csak jövedelme nem lett volna, hanem a terhek, lévén azok személyiek, soha meg nem szüntek volna, sőt természetesen emelkedtek volna.

Ámde lássuk azt is, hogy a kincstár minő terheket visel.

1. Igazgató javadalma . . . . .

2820 K

2. Szaktanítónő . . . . .

2440 K

3. Közismereti tanító javadalma . . . . .

2440 K

4. Tanügyi szükségletekre . . . . .

650 K

Összesen: 8350 K

Tehát az államnak egyetlen egy év alatt több kerül az iskola, mint a városnak talán minden idők alatt. És ami különösen figyelembe veendő ez fiatal erők díjazása,

ami a szolgálati idők arányában fokozatosan emelkedik s új állások rendszeresítésével megkétszereződhetik.

És ezzel szemben önkéntelenül merül fel a kérdés: vajjon az államnak vagy a városnak közvetlenebb érdeke Debreczen kulturális, jelesül: gazdasági népoktatás ügyének az emelése?! . . .

Másoldalról viszont el kell ismerni azt is, hogy egy szép és nagy jövőjű kulturális intézménynek, ugyyszólván teljes ingyen, a város megterhelhetése nélkül való illetén előállítására a tanácsnak nem kis érdeme.

Ugyancsak figyelembe veendő a közéletmezés szempontjából az is, hogy egyelőre 2 holdas zöldség telepet létesít ez iskola és hogy évenként 8—10 ezer darab gyümölcsfa oltványt tervezett forgalomba hozni. S végül, miután Debreczen város birtokos közönségének állandóan ügyes béres gazdákra, vincellérekre, gyümölcs-, konyha- és disz kert művelőkre stb. van szüksége, ugyancsak tervbe vette az iskola a gyermekmenhelyről 30 jó 12—16 év közötti fiu kivitelét, akiket 3. éven át ezen munkákra úgy elméletben, mint gyakorlatban teljesen kiképezne, s nyugodtan bocsájtana a gazdaközönség rendelkezésére. Ez más szempontból is figyelemre méltó, mert ezen tanulók ruháiról és internátusszerű ellátásáról a menhely gondoskodik s így a gazdaság ingyen munkaerőt nyer, a napszám és cseléd feleslegessé válnék, ami a bevételeket jelentékeny mérvben fokozná.

Cs. Péterffy József.

A közigazgatási bizottság ülése.

Városunk közigazgatási bizottsága f. hónap 5-ikén tartotta rendes havi ülését *Domahidy Elemér* főispán elnöklésével. Az elnök üdvözlő szavai után bemutatkozott *Ternovszky Alajos*, az új pénzügyigazgató, kihez a főispán a bizottság nevében a következő beszédet intézte: A múlt közigazgatási bizottság ülése óta két nevezetes momentum fordult elő a bizottság beléletében. Ugyanis a bizottság tagjai közül egyik tagtársunkat, nagyságos *Fauszt Elek* kir. pénzügyigazgatót, a pénzügyi kormány saját kérelmére *Veszprémbe* helyezte át. Azt hiszem, mindannyiunk meggyőződését nyilvánítom, amikor megállapítom, hogy itt működésének egész ideje alatt részrehajlás nélkül vezette és intézte a pénzügyi közigazgatást. Azt hiszem, hogy hozzájárul tehát a bizottság, hogy eltávozására felett érzett sajnálatunkat jegyzőkönyvben fejezzük ki. A másik esemény az, hogy a pénzügyi kormány a debreczeni pénzügyigazgatói tisztre nagyságos *Ternovszky Alajos* volt szegedi pénzügyigazgatóval töltötte be. Hosszas szegedi működése záloga annak, hogy az ő részrehajlatlan, igazságos eljárása itt is érvényesülni fog. Kérem, hogy az állam és polgárság jól felfogott érdekeit igazságossággal szolgálja. Üdvözlöm az új pénzügyigazgató urat és kívánom, hogy közöttünk jól érezze magát.

Az éljenzéssel fogadott üdvözlésre *Ternovszky Alajos* kir. pénzügyigazgató a következőkben válaszolt:

„Hálásan köszönöm Méltóságod kegyes szavait. Az én szerény véleményem szerint a pénzügyeket vezető tisztviselő éppen olyan polgártársa többi polgárembernek, mint bárki más. Együtt kell tehát érezni s nemcsak, mint bíró, de mint védő is kell ügyekben eljárni. Ez az együttérzés vezetett engem eddigi működésemben. Nemcsak az állam, hanem a köz, a közönség, a közönség érdeke a szemem előtt lebegett. A magyar ember nem igen szeret foglalkozni a pénzügyi törvényekkel, azért az volt az elvem, hogy a pénzügyi tisztviselő ne csak intézze a polgárság ügyét, hanem tanácsot is adjon nekik. Köszönöm az előlegezett bizalmat.

Igérem, hogy az ügyeket mindig úgy fogom előadni, hogy soha senki se mondhassa azt, hogy egyoldalulag jártam el. Kérem bizalmukat továbbra is! „

A bizottság tagjai megéljenezték az új pénzügyigazgatót, majd a tolyó ügyeket intézték el a következőkben:

1. *Polgármesteri jelentés az elmúlt hónapról.* A jelentés szerint a rendőrség letartóztatott lopásért 1, rendőri kihágásért 224 egyént, egyet eltoloncoltak, 66 egyént kényszerütleve láttak el, 43 egyént kiutasítottak. Kiadtak 58 iparendélyt és 88 munkáskönyvet. A katonai létszám volt a közöshadseregénél 695 ember és 539 ló, a honvédségnél 2432 ember és 710 ló. Mint átkelő beszállásoltak 2 tábornokot, 5 törzstisztet és 54 főosztást, a Salétrom laktanyában 600 honvédhuzárt és 600 lovat. A fősorozáson 247 debreczeni és 36 idegen illetőségű hadkötelest soroztak be.

Kivándorlási célból kiadott 2 utlevél.

Az általános csatornahálózat és a helyi vasut villamos átalakítási munkálatai serényen folynak.

A város Ö Felségének 80-ik születésnapja alkalmából diszkozgyűlést tartott és nevére 100,000 koronás alapítványt tett.

Végül bejelentette a polgármester, hogy a hus- és borfogyasztási adók megváltása tárgyában a pénzügyigazgatósággal augusztus 25-én egyezkedési tárgyalásokat folytatott, ez azonban eredményre nem vezetett.

2. *Főorvosi jelentés.* A tisztí főorvos jelentése szerint az egészségügyi viszonyok az elmúlt hónapban javultak és a halálozási esetek csökkentek. A ragályos betegségek csak elszórtan jelentkeztek. Lefolyásuk azonban enyhe volt és csak 1—1 gyermek halt meg vörhenyben és roncsoló toroklobban.

Az orvos-rendőri piacvizsgálatot a legnagyobb erélyvel végezték és sok romlott és éretlen gyümölcsöt koboztak el.

A koleraveszedelem ellen az óvintézkedéseket megtették.

A köztisztasági viszonyok javulást mutatnak.

Az elmúlt hóban 261 gyermek született; elhalt 152 egyén, halvaszületett 18 gyermek. A legtöbb halálozást a bélhurut és tüdővész, gyomorgörcsök okoztak. Házasságra lépett 39 pár. A közkórház betegforgalma a következő volt: A múlt hónapról átjött 266, felvételt 392, elbocsátott 370, meghal 18; maradt szeptemberre 270 beteg.

3. *A kir. tanfelügyelő jelentése.* Az elmúlt hónapban a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Molnár Ferenc* ohattelekházai tanítót igazgatótanítóvá léptette elő és részére 200 korona személyi pótlékot utalt ki; továbbá 200 korona személyi pótlékban részesült *Kertész Sándor* izr. tanító

Bejeleni, tamit már lapunk múlt számában említettünk, hogy a miniszter a macsi iskolát 1911 szeptember 1-től állami kezelésbe veszi. Jelenti továbbá, hogy a tanyai iskoláknál két tanítói állás üres. A kérvényeket a gondnokság ajánlata után fel is terjesztette, a kinevezések azonban még nem történtek meg. Fejér Ferenc dr. bizottsági tag felkéri a kir. tanfelügyelőt, hogy ezen állások betöltését sürgesse meg.

4. *A kir. pénzügyigazgató jelentése.* Az elmúlt hónapban befolyt 442,932 kor; hadmenteségi díjban 454, bélyegjövedékben 40,126, jogiilletékben 146,729, dijjövedékben 1083, dohányjövedékben a vármegye fogyasztásával 167,022 határvámjövedékben 43,760 kor.; fogyasztási és italadóban 25,833 kor. A miniszter 21 esetben adott fizetési halasztást.

5. *Az árvaszéki elnök jelentését,* mely az árvák és gondozottak számáról, vagyonáról és az árvaszéki iroda tevékenységéről számol be, a bizottság tudomásul vette.

6. A kir. ügyész jelentését, mely a letartóztatott egyének számáról és a munkabérről tartalmaz adatokat a szolgálat, bizottság szintén tudomásul vette.

7. A kir. főmérnök jelentését a közutak állásáról szintén tudomásul vette a közigazgatási bizottság.

8. A kir. főállatorvos jelentése. Az elmúlt hónapban az állategészségügy elég kedvező volt. A VII. körzetben a veszettség 1 szarvasmarhán állapított meg. Az V. körzetben pedig 3 lovon a takonykór, a beteg állatok kiirtattak. Az I. és II. körzetben megállapították a sertésvészt, míg az I. és V. körzetben megszűnt a lépfene, a VIII. körzetben pedig a sertésvész, minek következtében a sertésvásárok szabaddá lettek.

Már az áprilisi jelentésben felhívta az állatorvos a bizottság figyelmét azon körülményre, hogy a közvágóhidon levágott husnak a vágóhidról való elszállítása alkalmával a husiparosok segédszemélyzete a letakart husra ráül és a hus rendszerint undorító, piszkos vérrrel átvívódott ponyvával takartatik be.

Fel is hívta erre a bizottság a rendőrfőkapitány figyelmét, hogy a hus csak horgany-lemezzel bevont kocsin és tiszta, vizhatlan vitorlavászonnal letakarva szállítható, arra ráülni tilos, akik pedig ez ellen vétének, szigorúan büntetessenek. Ennek dacára közvetlen tapasztalatai alapján jelenti a főállatorvos, hogy a husiparosok legnagyobb része nem tartja be a rendeletet. A csupán husszállításra rendelt kocsikon szállítják a vágóhidra a leülésre szánt sertéseket és burjukat, úgy, hogy a husszállító kocsi állati ürülékekkel szennyeződik be; a hus így piszkos, ki nem mosott, vérolvadékkal tarkázott ponyvával takartatik be, amelyen a husiparosoknak a közvágóhidon elfoglalt, összes segédszemélyzete helyet foglal.

Mint hogy az ellenőrzésre és a visszaélések megszüntetésére a rendőrség megáiban nem képes és az élőállatoknak a husszállító kocsikon a vágóhidra való szállítását, továbbá a husnak mindig kimosott, tiszta vitorlavászonnal való letakarását a helyszínen a közvágóhidi igazgatóság tudja legkönnyebben ellenőrizni, javasolja, hogy az ellenőrzéssel a vágóhidi igazgató és ellenőr fegyelmi felelősség terhe mellett bizassék meg.

A jelentések tudomásvétele után még néhány felebezést intézett el a bizottság és ezzel az ülés véget ért.

A népszámlálás.

A belügyminiszter az 1910. évi népszámlálás keresztülvitele ügyében valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjével közölte a népszámlálási általános utasításokat. A számláló kerületeket és felülvizsgáló köröket önálló törvényhatósági jogu és rendezett tanácsu városokban a polgármester, járásokban a főszolgabíró alakítja meg s ugyanezek nevezik ki az egyes kerületek részére a népszámlálási teendőkkal megbízandó számláló biztosokat és népszámlálási felülvizsgálókat is.

A számláló kerületek megalakításánál irányadó az a szempont, hogy különböző körjegyzőségekhez tartozó községek egy számláló kerületbe ne osztassanak be. Egy-egy számlálókerület terjedelme ne legyen nagyobb, mint hogy abban a számláló biztos a reá hízott összes teendőket a népszámlálásra kitűzött időn belül, vagyis 1911. évi január hó elsejétől tizedikéig elvégezhesse. Ennélfogva sűrűn egymás mellett lakó népességű községekben, valamint az oly községekben, ahol a népesség általános műveltségénél fogva előre látható, hogy a számláló lapok és házi gyűjtő iverk kitöltését tulnyomóan maguk az illető családfelek és háztulajdonosok vagy helyetteseik fogják elvégezni s a számláló biztosnak a népszámlálásnál tulajdonképen nem lesz egyéb teendője, mint a felvételi nyomtatványokat kiosztani és begyűjteni, azok helyes és hiánytalan kitöltését és azt, hogy

az összeírásból senki ki nem maradt, ellenőrizni: ott nagyobb számláló kerületek alakítandók. Ahol ellenben a népességnek kevésbé sűrű együttlakása vagy épen a külteleken, tanyákon, havasok közt való szétszórtsága, esetleg kisebbfokú műveltsége következtében a népszámlálás végrehajtása nagyobb nehézséggel jár, ott lehetőleg kis számláló kerületek alakítandók. Szabály szerint négyszáznál kevesebb és ezerkétszáznál több lakos ne jusson egy-egy számláló kerületre. Kivételesen azonban, ha a helyi viszonyok indokolják, az említett lélekszámoknál kisebb és nagyobb népességű számláló kerületek is alakíthatók. Igen fontos irányadó szempont még az is, akad-e a számláló kerület részére alkalmas számláló biztos.

Számláló biztosokul tanítók, tanárok, lelkészek, nyugdíjazott vármegyei, állami, városi vagy községi tisztviselők, értelmesebb gazdák, gazdatisztek, erdőtiszték, erdészek, mágánzók, továbbá felsőbbiskolai tanulók, általában oly egyének alkalmazandók, akik egyrészt műveltségüknél fogva a népszámlálási teendőket ellátni képesek, másrészt egyéb hivatásbeli lekööttség által a népszámlálási teendők teljesítésében nem akadályoztatnak. Ez utóbi szempontra való tekintettel a községi és körjegyzők, anyakönyvvezetők és gyakorló orvosok számláló biztosok gyanánt ne alkalmaztassanak. Nyilvános vagy nyilvánossági joggal felruházott elemi iskolákban alkalmazott férfi tanítók, tekintet nélkül az iskola fentartójára, egy számláló kerületben a számláló biztos teendőket ellátását, ha főszolgabíró vagy polgármester által számláló biztoská kineveztetnek, a törvényben biztosított díjazás mellett fegyelmi felelősség terhe alatt elvállalni és teljesíteni kötelesek. Ily tanítók osztályaiban a tanítás az összeírás napokon, legfőlebb azonban hat iskolai napon szünetelhet.

Rendszerint 4—4 számlálókerületből kell egy-egy felülvizsgáló kör alakítani. A községi vagy körjegyző a felülvizsgáló teendőket a megállapítandó felülvizsgáló díjak fejében hivatalból elvállalni kötelesek. Szükség esetén a segédjegyzők és a községi elöljáróságoknak más hasonló képzettségű tagjai szemelendők ki. Városokban lehetőleg városi tisztviselők alkalmazandók felülvizsgálók gyanánt.

A számláló biztosnak a népszámlálási teendőknél pontos és lelkiismeretes teljesítéséért a község, illetve a város terhére a következő díjakra, illetve megtérítésekre van igénye: A népszámlálási nyomtatványok kérdőpontjainak és rovatainak és az ezekre vonatkozó összes utasításoknak beható tanulmányozásáért és elsajátításáért egy napi díjra. Ha beoktatás céljából vagy a népszámlálási teendőknél tanácskozásában való megbeszélése vagy szóbeli utasítások vétele végett a vármegye vagy a járás székhelyébe behívják, a megjelenésért napidíjra. A tulajdonképeni népszámlálási munkát foganatosításáért a reá fordított munkanapok számának megfelelő szabályszerű napidíjra vagy a teljesített munka mennyisége szerinti díjazásra a szerint, hogy a számláló biztosra nézve melyik alapon való díjazás mutatkozik előnyösebbnek. Fuvarköltségeinek megtérítésére, ha a fuvar használata szükséges és nem áll használatára, természetbeni fuvar vagy olcsóbb közlekedési eszközök nem vehetők igénybe. Netalán felmerülő egyéb készkiadásainak megtérítésére.

A számláló kerületek a számláló biztosok díjazása szempontjából napidíj és munkadíj fokozati osztályokba sorozandók. Napidíj szerinti díjazás szempontjából négyféle díjfokozat állapított meg, ugymint 3, 4, 5 és 6 koronás napidíjak. A teljesített munkáért járó díjazás esetére számlálólap és házi gyűjtőív után számítva hétféle díjfokozat szerint négy—tiz fillér munkadíj jár. A törvényhatóság területén alakítandó számlálókerületeket az egyes kerületek eltérő viszonyainak mérlegelésével a vármegyékben az alispán, városi törvényhatóságokban a polgármester sorozza be napidíj- és munkadíjfokozati osztályok valamelyikébe. A napidíjfokozati osztályokba való besorozásnál egyrészt a községek vagyoni állapota, másrészt az a körülmény veendő tekintetbe, hogy az illető vidékeken mekkora napidíj mellett remélhető a népszámlálási teendőknél megbízható módon való ellátása. A munkadíj-fokozatokba való besorozásnál ezenkívül még az is tekintetbe veendő, számlálókerületekben minő nehézségekkel van egybekötve. A felülvizsgáló teendők

teljesítéseért a kinevezett felülvizsgálónak s a felülvizsgálatot hivatalból teljesítő községi és körjegyzőnek is a község, illetőleg város terhére hasonló díjak járnak, mint a számláló-biztosoknak és ha ezek számára különböző napidíjak állapíthatnak meg, a felülvizsgálók mindig a legmagasabb napidíjat igényelhetik.

A számláló biztosok legyenek rajta, hogy fuvar használatát által, midőn arra igazában nincsen szükség, a községnek felesleges kiadásokat ne okozzanak. Élelmezési és megszállási költséget sem a számlálóbiztos, sem a felülvizsgáló nem számíthatnak fel még abban az esetben sem, ha lakóhelyüktől különböző helyen végzik is munkájukat. A községi gyűjtő- és összesítő iveknek kitöltéséért és a számlálás hiányainak esetleges pótlásáért a számlálóbiztosnak vagy felülvizsgálónak külön díjazás nem jár.

Megkeresések.

2138. sz.
kig. 1910.

Pestujhely község előjárósága.

Városi Tanácsnak

Debreczen.

Értesitem, hogy Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye váci járásában levő és Rákospalota község határában volt Széchenyi-telep lakott helyből alakult új községünk nevét a Nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter ur, az 1898. évi IV. t. c. 2. §-a alapján 100,149—IV/b. 1910. számú rendeletével „Pestujhely“ névben állapította meg.

Kérem, hogy erről a fennhatósága alatt álló hatóságokat és hivatalokat is értesíteni sziveskedjék.

Pestujhely, 1910. évi augusztus hó 16-án.

Piszter János s. k.,
jegyző.

Hirek.

— **Főpolgármesteri állások szervezése.** A Magyarország írja: A magyar városok polgármestereinek a hó 12-én Temesvárott tartandó kongresszusa több olyan kérdéssel fog foglalkozni, mely egyrészt a városok háztartási viszonyainak javítását célozzák, másrészt a városok autonóm életére vonatkozó nagyjelentőségű reformokról szólnak. Beható tanácskozás tárgya lesz némely nagy város azon kívánsága, hogy mint önálló törvényhatóság ne főispán vezetés alatt álljanak, hanem Budapest mintájára *főpolgármesteri* állások szerveztessenek. A főpolgármestert ez esetben a király erősítené meg három kijelölt férfiú közül választván a törvényhatóság. Ilyen főpolgármestert kapna: Debreczen, Szeged, Pozsony, Kassa, Temesvár, Kolozsvár, Nagyvárad, Pécs, Szabadka, Szatmárnémeti, Ujvidék, Sopron és több nagy város. Ezen új állás szervezése érdekében az értekezlet memorandummal fordul a törvényhatóságokhoz és a kormányhoz.

— **Uj tanácsbíró.** A megüresedett tanácsbírói tisztiségre beadott szavazatokat folyó hónap 5-ikén bontották fel, melynek eredménye az lett, hogy a tanácsbírói állásra 635 szavazattal *dr. Magoss György* tisztí főügyészt választották meg. *Magoss György dr.* megválasztása bizonyára széles körökben kelt megnyugvást, mert vallásos buzgalomával és fényes tehetségével öre lesz a ref. egyház érdekeinek.

— **Gondnoksági ülés.** A debreczeni tanyai állami elemi népiskola gondnoksága folyó hónap 12-ikén a város könyvtárszobájában ülést tart, melyre a gondnokság tagjait ezuton is meghívja az elnökség.

— **Sürgetés.** Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsági közgyűlése már régebben határozatot hozott a korcsmáknak vasárnapokon bezárása tárgyában. A határozat azonban még mindig elintézetlen a belügyminisztériumban. A városi Tanács legközelebb tartott ülésében azt határozta, hogy ezen ügynek elintézését a belügyi kormányznál megsürgeti.

— **Közigazgatási bejárás.** A kereskedelemügyi m. kir. minisztérium a paczi erdei vasut közigazgatási bejárását a mai napra tüzte ki.

— **Oltások a városi közkörháznál.** *Horváth Károly dr.* kórházi főorvos a héten megkezdte a kórház verbajos betegeinél az Erlich-féle szérummal az oltást. Az aktusra a főorvos meghívta a debreczeni orvosi kart, kik közül igen sokon megjelentek. Az eredményről a főorvos legközelebb fog beszámolni.

1—1910 ig vál. sz.

Hirdetmény.

A törvényhatósági bizottság legtöbb adót fizető tagjai 1911. évre szóló névjegyzékének összeállítására, illetve kiegészítésére céljából a legtöbb adót fizetők névsora a f. 1910. év szeptember hó 9-ik napjától kezdődőleg 8 napra — az 1886. évi XXI. t. c. 25. §-sa rendelkezéséhez képest — a város főjegyzői hivatalában közszemlére kitétetett és ott az az érdekeltek által a hivatalos órák alatt (d. e. 8—1 óráig) megtekinthető. Az igazoló választmány a legtöbb adót fizető törvényhatósági bizottsági tagok 1911. évi névjegyzékének összeállítására, illetve kiegészítésére tárgyában üléseit a f. 1910. év szeptember hó 17. és 19-ik napjain délután 4 órától kezdődőleg tartja.

Felhívtnak tehát mindazok, akik a közszemlére kitétt névsor ellen felszólalni kívánnak, vagy az 1886. évi XXI. t. c. 26. §-a értelmében adójuk kétszeres beszámításának kedvezményét az 1911. évre igénybe venni óhajtják, hogy a fent kitűzött határidő alatt, avagy az igazoló választmány ülésein élőszóval, vagy írásban jelentkezzenek és jogosultságukat igazolják, annyival inkább, mert későbbi felszólások figyelembe vételét nem fognak.

Az 1886. évi XXI. t. c. 26 §-sa értelmében az államadójuk kétszeres beszámítását igényelhetik: állami-, felekezeti-, törvényhatósági-, községi- és magántanintézetek tanárai; — a tudományos akadémia tagjai; — az akadémiai művészek; — folyóirat- és lapszerkesztők; — a lelkészek; — az ipar- és kereskedelmi kamara bel- és kültagjai; — ugyancsak a magyar államban érvényes oklevéllel ellátott tudorok, tanárok, ügyvédek, bírák, orvosok, mérnökök, építészek, gyógyszerészek, sebészek, bányászok, erdészek, gazdasítók és állatorvosok.

Debreczen, 1910 szeptember hó 7-én.

Az igazoló választmány.

13,750/1910.

Hirdetmény.

A katonai előfogatózások biztosítása céljából folyó évi október hó 7-én délelőtt 10 órakor a városház nagy termében nyilvános szóbeli árlejtés tartatik.

Kikiáltási ár kilométerenként egy két lovas előfogatot érte 60 azaz hatvan fillér. Bánatpénz 100 korona, mely készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban az árlejtést megelőzőleg a tárgyalási elnök kezéhez teendő le.

Miután a katonai előfogatok a katonaság megkeresésére s a szükséghez képest állítandók ki, a városi tanács a kereseti összeg nagyságáért felelősséget nem vállal.

A szerződési feltételek a katonai és illetőségi ügyosztálynál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1910 szeptember 5-én.

A városi tanács.